

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P9_TA(2020)0264

Принципите на правовата държава и основните права в България

Резолюция на Европейския парламент от 8 октомври 2020 г. относно принципите на правовата държава и основните права в България (2020/2793(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид членове 2, 3, 4, 6, 7, 9 и 10 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и член 20 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз,
- като взе предвид Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ) и съдебната практика на Европейския съд по правата на човека,
- като взе предвид Решение на Комисията от 13 декември 2006 г. за създаване на механизъм за сътрудничество и проверка (МСП) на напредъка на България в постигането на специфични цели в областите на съдебната реформа и борбата срещу корупцията и организираната престъпност¹, съответните годишни доклади за периода 2007 – 2019 г. и доклада на Комисията от 22 октомври 2019 г. за напредъка на България по МСП (COM(2019)0498),
- като взе предвид специфичните за България препоръки по линия на европейския семестър, публикувани на 20 май 2020 г. (COM(2020)0502),
- като взе предвид решението на Европейския съд по правата на човека от 5 ноември 2009 г. по делото *Колеви с/у България*²,
- като взе предвид Годишния отчет на Комисията за управлението и изпълнението на бюджета на ЕС за 2019 г.,
- като взе предвид решението на Европейския съд по правата на човека от 1 юли 2014 г. по делото *Димитров и други с/у България*³,

¹ ОВ L 354, 14.12.2006 г., стр. 58.

² Решение на Европейския съд по правата на човека от 5 ноември 2009 г., *Колеви с/у България* (жалба № 1108/02).

³ Решение на Европейския съд по правата на човека от 1 юли 2014 г., *Димитров и други с/у България* (жалба № 77938/11).

- като взе предвид доклада на Европейската служба за борба с измамите (OLAF) за 2019 г.,
- като взе предвид становището на Венецианската комисия от 9 декември 2019 г. относно проектите за изменения на българския Наказателно-процесуален кодекс и българския Закон за съдебната власт, що се отнася до наказателните разследвания срещу висши магистрати,
- като взе предвид Специален доклад № 06/2019 на Европейската сметна палата, озаглавен „Борба с измамите при разходването на средства на ЕС за сближаване – необходими са подобрения в разкриването, реакцията и координацията от страна на управляващите органи“,
- като взе предвид становището на Венецианската комисия от 9 октомври 2017 г. относно българския Закон за съдебната власт,
- като взе предвид съвместното становище на Венецианската комисия и Бюрото за демократични институции и права на човека (БДИПЧ) към ОССЕ от 19 юни 2017 г. относно измененията в българския Изборен кодекс,
- като взе предвид становището на Венецианската комисия от 23 октомври 2015 г. относно проектозакона за изменение и допълнение на Конституцията на Република България (в областта на съдебната система),
- като взе предвид решението на Комитета на министрите на Съвета на Европа от 3 септември 2020 г. относно изпълнението на решенията на Европейския съд по правата на човека по дела *S.Z. с/у България* и *Колеви с/у България*,
- като взе предвид годишния доклад за 2020 г. на партньорските организации, отправен до платформата на Съвета на Европа за насърчаване на защитата на журналистиката и безопасността на журналистите,
- като взе предвид Резолюция 2296 (2019) на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа от 27 юни 2019 г. относно диалога с България след мониторинга,
- като взе предвид действията на Съвета на Европа срещу икономическите престъпления и корупцията,
- като взе предвид втория доклад за изпълнение относно България от 6 декември 2019 г., представен от Групата държави срещу корупцията (GRECO) на Съвета на Европа,
- като взе предвид изявлението на комисаря на Съвета на Европа по правата на човека от 3 септември 2020 г. относно полицейското насилие над журналисти в България, както и нейния доклад след посещението ѝ в България от 25 до 29 ноември 2019 г.,
- като взе предвид изявлението на представителя на ОССЕ по въпросите на свободата на медиите от 18 март 2020 г. относно бруталното нападение над българския журналист Слави Ангелов,
- като взе предвид изявлението на председателя на Конференцията на

международните неправителствени организации (МНПО) на Съвета на Европа от 9 юли 2020 г. относно предлаганите изменения на българския Закон за юридическите лица с нестопанска цел,

- като взе предвид съвместното изявление на специалните докладчици на ООН относно расизма и въпросите на малцинствата от 13 май 2020 г.,
 - като взе предвид изявлението от 21 октомври 2019 г. на специалния докладчик на ООН относно насилието срещу жените, неговите причини и последици,
 - като взе предвид неотдавнашните заключителни бележки относно България на органите на ООН по договорите,
 - като взе предвид предложението за нова конституция на Република България, внесено на 17 август 2020 г.,
 - като взе предвид своята резолюция от 3 май 2018 г. относно плурализма и свободата на медиите в Европейския съюз¹,
 - като взе предвид своето разискване относно принципите на правовата държава и основните права в България от 5 октомври 2020 г.,
 - като взе предвид дискусията, проведена в комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи на 10 септември 2020 г. относно настоящото положение във връзка с МСП,
 - като взе предвид размените на мнения, проведени от Групата за наблюдение на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права след нейното създаване от комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи на 5 септември 2019 г., и по-конкретно размяната на мнения, проведена на 28 август 2020 г. относно положението в България,
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 30 септември 2020 г., озаглавено „Доклад относно върховенството на закона за 2020 г. Ситуация в областта на върховенството на закона в Европейския съюз“ (COM(2020)0580), и придружаващия го документ, озаглавен „Глава, отнасяща се до ситуацията в областта на върховенството на закона в България“ (SWD(2020)0301),
 - като взе предвид член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че Европейският съюз се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, принципите на правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства, и като има предвид, че тези ценности са общи за държавите-членки в обществото, чиито характеристики са плурализмът, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между жените и мъжете (член 2 от ДЕС);
- Б. като има предвид, че спазването на принципите на правовата държава и зачитането на демокрацията, правата на човека и основните свободи, както и на

¹ ОВ С 41, 6.2.2020 г., стр. 64.

ценностите и принципите, заложи в Договорите на ЕС и в международните инструменти в областта на правата на човека, са задължения на Съюза и на неговите държави членки и трябва да бъдат изпълнявани;

- В. като има предвид, че член 6, параграф 3 от ДЕС утвърждава, че основните права, гарантирани от ЕКПЧ и произтичащи от конституционните традиции, общи за държавите членки, представляват общи принципи на правото на Съюза;
- Г. като има предвид, че Хартата на основните права на Европейския съюз и залегналите в нея принципи са част от първичното право на Съюза;
- Д. като има предвид, че свободата на изразяване на мнение и свободата и плурализмът на медиите са заложи в член 11 от Хартата на основните права и в член 10 от ЕКПЧ;
- Е. като има предвид, че независимостта на съдебната власт е основно изискване на демократичния принцип за разделение на властите и е заложена в член 19, параграф 1 от ДЕС, член 47 от Хартата на основните права и член 6 от ЕКПЧ;
- Ж. като има предвид, че Съюзът функционира въз основа на презумпцията за взаимното доверие, че държавите членки действат в съответствие с демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, залегнали в ЕКПЧ и в Хартата на основните права;
- З. като има предвид, че принципите на правовата държава са една от общите ценности, на които се основава Съюзът, и предварително условие за ефективното функциониране на целия Съюз, и като има предвид, че съгласно Договорите Комисията, заедно с Парламента и Съвета, носи отговорност за гарантиране на зачитането на принципите на правовата държава като основна ценност на Съюза, както и на спазването на правото, ценностите и принципите на Съюза;
- И. като има предвид, че системният отказ на държава членка да спазва основните ценности на Европейския съюз и Договорите, към които свободно се е присъединила, засяга и заплашва Съюза като цяло; като има предвид, че липсата на реакция при подобна ситуация би уронила доверието в Съюза;
- Й. като има предвид, че Венецианската комисия и БДИПЧ към ОССЕ са установили, че българският Изборен кодекс възпрепятства езиковото многообразие и правото на глас на гражданите, живеещи в чужбина¹;
- К. като има предвид, че през изминалите години се съобщава за редица случаи на използване на слово на омразата по адрес на малцинства, включително от страна на министри от правителството; като има предвид, че парламентарният имунитет системно се използва за защита на членове на българското Народно събрание, така че да не носят отговорност за слово на омразата²;
- Л. като има предвид, че през изминалите години има множество сигнали за

¹ Съвместно становище на Венецианската комисия и БДИПЧ към ОССЕ относно измененията в Изборния кодекс в България, 19 юни 2017 г., CDL-AD(2017)016.

² Комисар на Съвета на Европа по правата на човека, доклад след посещенията ѝ в България от 25 до 29 ноември 2019 г., 31 март 2020 г., стр. 33 и стр. 38.

- злоупотреби с фондове на Съюза в България и те следва да бъдат разследвани изчерпателно; като има предвид, че през изминалите месеци българските граждани станаха свидетели на голям брой твърдения за корупция по високите етажи на властта, някои от които пряко засягаха министър-председателя; като има предвид, че също през изминалите месеци международни медии нееднократно отразяваха възможни връзки между престъпни групи и публични органи в България;
- М. като има предвид, че прокуратурата е повдигнала обвинения срещу бившия министър на околната среда и водите, срещу бившия заместник-министър на околната среда и водите и срещу бившия заместник-министър на икономиката, които бяха незабавно освободени от длъжност от правителството;
- Н. като има предвид, че тези разкрития доведоха до големи демонстрации и протести на гражданското общество, които продължават без прекъсване повече от три месеца и при които българите призовават за справедливост, спазване на принципите на правовата държава и независима съдебна власт и протестират срещу уронването на демокрацията и срещу ширещата се корупция; като има предвид, че исканията на протестиращите включват оставките на правителството и главния прокурор, както и незабавни парламентарни избори; като има предвид, че се твърди, че тези протести са посрещани с непропорционално насилие от страна на правоприлагащите органи;
- О. като има предвид, че правото на протест е основно право, което не може да бъде предмет на мерки за забрана или контрол по общ и абсолютен начин и може да бъде ограничавано само от легитимни, пропорционални и необходими полицейски мерки при изключителни обстоятелства; като има предвид, че нито една демонстрация не следва да се счита за незащитена от това право; като има предвид, че правоприлагащите органи трябва да дават приоритет на доброволното разотиване без използването на сила; като има предвид, че свободата на събранията върви ръка за ръка със свободата на изразяване, като заявява, че всеки има право на свобода на изразяване, което включва свободата да се отстоява мнение и да се получават и разпространяват информация и идеи без намеса на публичните органи и независимо от границите;
- П. като има предвид, че министрите на вътрешните работи, на финансите, на икономиката и на туризма подадоха оставки на 15 юли 2020 г., а министърът на правосъдието подаде оставка на 26 август 2020 г.;
- Р. като има предвид, че министър-председателят обяви, че ще подаде оставка в момента, в който Народното събрание вземе решение за провеждане на избори за Велико народно събрание¹;
- С. като има предвид, че продължават да са налице сериозни поводи за безпокойство във връзка с борбата срещу корупцията в България; като има предвид, че това заплашва да урони доверието на гражданите в публичните институции;
- Т. като има предвид, че според публикувано през юни 2020 г. специално проучване

¹ <https://government.bg/bg/prestsentar/novini/obrashtenie-na-ministar-predsedatelya-boyko-borisov>

на Евробарометър за отношението на гражданите на ЕС към корупцията 80% от анкетирания българи считат корупцията за широко разпространена в тяхната страна, а 51% считат, че корупцията се е увеличила през предходните три години;

- У. като има предвид, че според индекса за върховенство на закона на World Justice Project за 2020 г. България е класирана на 53-то (и предпоследно за Съюза) място от 128 държави; като има предвид, че според публикувания в началото на тази година индекс на „Трансперънси интернешънъл“ за възприемане на корупцията за 2019 г. България е на дъното на класацията, що се отнася до държавите от Съюза, и се нарежда на 74-то място в света;
- Ф. като има предвид, че енергичното гражданско общество и плуралистичните медии играят жизненоважна роля за насърчаването на отвореното и плуралистично общество, участието на обществеността в демократичния процес и укрепването на отчетността на правителствата; като има предвид, че свободата на медиите в България се влошава, както е видно от класирането на държавата в докладите, публикувани от „Репортери без граници“; като има предвид, че в публикувания в края на април 2020 г. световен индекс за свобода на печата за 2020 г. България се нарежда на 111-о място в света и на последно място сред държавите – членки на ЕС, за трета поредна година; като има предвид, че платформата на Съвета на Европа за насърчаване на защитата на журналистиката и безопасността на журналистите съдържа три предупреждения от първа степен за тежки и увреждащи нарушения на свободата на медиите, по които българските органи все още не са дали отговор; изразява загриженост относно влиянието на трети държави върху медийната среда като част от по-обширна стратегия за разпространение на пропаганда и дезинформация срещу ЕС;
- Х. като има предвид, че България все още има много институционални пропуски, особено що се отнася до независимостта на съдебната власт – слабости, отчитани от Комисията през годините в нейните доклади по механизма за сътрудничество и проверка (МСП); като има предвид обаче, че в последния доклад по МСП, публикуван на 22 октомври 2019 г., Комисията установи, че напредъкът, показан от България по МСП, е достатъчен, за да бъде на висотата на ангажиментите, поети при присъединяването към Съюза, и следователно препоръча отмяна на надзорния механизъм; като има предвид, че Комисията все още предстои да вземе окончателно решение за отмяна на МСП, след като вземе предвид забележките на Парламента и Съвета; като има предвид, че в писмо на председателя Сасоли се изразява подкрепа за отмяната на МСП, но се подчертава необходимостта от изпълнение и прилагане на ангажиментите и реформите и се изтъква положението с независимостта на съдебната система, корупцията и свободата на медиите;
- Ц. като има предвид, че новият всеобхватен механизъм за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, за който Парламентът се обявява, със своя годишен цикъл на наблюдение, приложим еднакво за всички държави членки, следва да обхваща всички ценности, залегнали в член 2 от ДЕС, и в крайна сметка да замени МСП за Румъния и България;
- Ч. като има предвид, че неотдавна публикуваният доклад относно принципите на правовата държава за 2020 г. признава, че България все още е изправена пред предизвикателства по отношение на независимостта на системата на прокуратурата от изпълнителната власт, и изтъква неприключения ефективен

режим на отчетност на главния прокурор; като има предвид, че в доклада се споменават и основания за загриженост относно ефективността на разследването, преследването и постановяването на присъди по корупционни дела в България; като има предвид, че в сферата на свободата на медиите в доклада се изтъкват няколко тревоги – от ефективността на националните медийни органи в България до липсата на прозрачност относно собствеността върху медиите, както и заплахите и нападенията над журналисти;

1. изразява дълбоко съжаление относно факта, че събитията в България доведоха до значително влошаване по отношение на зачитането на принципите на правовата държава, демокрацията и основните права, включително независимостта на съдебната система, разделението на властите, борбата срещу корупцията и свободата на медиите; изразява своята солидарност с българския народ в неговите легитимни искания и стремежи за справедливост, прозрачност, отчетност и демокрация;
2. подчертава, че е от основно значение да се гарантира, че ценностите, изброени в член 2 от ДЕС, се спазват изцяло и че са гарантирани основните права, определени в Хартата на основните права; призовава българските органи да осигурят пълно и безусловно спазване на тези ценности и права;
3. отбелязва предложението за свикване на Велико народно събрание с цел приемане на нова конституция; подчертава, че всяка конституционна реформа следва да бъде предмет на задълбочен и приобщаващ дебат и да се основава на подходящи консултации с всички заинтересовани страни, особено с гражданското общество, както и да бъде приета с най-широкия възможен консенсус; приема за сведение писмото, изпратено от председателя на Народното събрание до председателя на Венецианската комисия на 18 септември 2020 г., с което се представя официално искане за предоставяне на експертна помощ и издаване на становище на Венецианската комисия относно проекта на нова конституция на Република България; призовава българските органи проактивно да търсят оценка от страна на Венецианската комисия и други съответни международни организации във връзка с обсъжданите мерки преди окончателното им одобряване;
4. отбелязва приемането на второ четене на измененията на българския Изборен кодекс; отбелязва със загриженост, че българският парламент понастоящем е в процес на приемане на нов изборен закон, а редовните парламентарни избори трябва да се проведат след не повече от седем месеца; призовава българските органи да осигурят пълно съответствие на изборното законодателство с всички препоръки на Венецианската комисия и БДИПЧ към ОССЕ, особено що се отнася до стабилността на основополагащите елементи на изборното законодателство, които не следва да подлежат на изменения по-малко от година преди избори;
5. изразява твърдото убеждение, че българският парламент следва да играе основна роля в осигуряването на отчетността на изпълнителната власт и е един от необходимите участници с оглед на контрола чрез взаимозависимост и взаимоограничаване на властите, за да се постигне спазване на принципите на правовата държава; изразява загриженост относно практиката на управляващото мнозинство набързо да приема законодателство, често пъти без необходимите разисквания или консултация със заинтересованите страни; отбелязва много

ниското обществено доверие в българския парламент¹; изразява съжаление относно неотдавна наложените ограничения на журналистите в помещенията на Народното събрание, с които се намаляват техният достъп до парламентаристите и оттам – и възможностите за медиен контрол над работата на законодателния орган;

6. изразява дълбока загриженост, че остават нерешени някои системни въпроси в съдебната система, установени от Европейския съд по правата на човека и Венецианската комисия, по-конкретно за разпоредбите, свързани с Висшия съдебен съвет и главния прокурор – и по-специално липсата на ефективни механизми за отчетност и на функциониращ контрол чрез взаимозависимост и взаимоограничаване по отношение на тяхната работа; настоява българските органи да спазват изцяло съдебната практика на Европейския съд по правата на човека и препоръките на Венецианската комисия и Групата държави срещу корупцията (GRECO), отнасящи се до съдебната система, по-специално по отношение на Висшия съдебен съвет и статута на главния прокурор, за да се осигури независимостта на съдебната система; отбелязва, че в доклада на Комисията от 22 октомври 2019 г. за напредъка на България в рамките на МСП се споменава, че в медиите е имало широк дебат, като някои заинтересовани страни са изразили загриженост относно процедурата за номиниране и основния кандидат за главен прокурор, както и че организации на гражданското общество са организирали улични протести;
7. изразява загриженост във връзка с продължаващата липса на разследвания за корупция по високите етажи, които да водят до осезаеми резултати; отбелязва, че корупцията, неефективността и липсата на отчетност продължават да бъдат широко разпространени проблеми в съдебната система и че общественото доверие в съдебната система продължава да бъде ниско поради впечатлението, че магистратите са податливи на политически натиск и няма равнопоставеност при раздаването на правосъдие; отбелязва увеличени брой разследвания на корупцията по високите етажи, включително по случаи с трансгранични аспекти, образувани срещу високопоставени длъжностни лица и известни обществени фигури; отбелязва със загриженост несъответствията между решенията на съдилищата от първа и от по-горна инстанция, които също така допринасят за липсата на окончателни и ефективни осъдителни присъди; изтъква необходимостта от провеждане на сериозни, независими и активни разследвания и постигане на резултати в борбата с корупцията, организираната престъпност и изпирането на пари, както и от задълбочено проучване на твърденията за корупция по високите етажи след звукозаписите, появили се през лятото на 2020 г., както и във връзка със скандала „Апартаментгейт“, скандала с къщите за гости, аферата с танкера, случая с крайбрежния имот в „Росенец“ и скандала, свързан с предполагаемото незаконно прехвърляне на пари от Българската банка за развитие, като всички те – взети заедно – говорят за дълбоки и системни слабости във връзка с принципите на правовата държава и антикорупционните мерки в България; освен това изразява загриженост от привлечките по-слабо обществено внимание примери за недостатъци, свързани с принципите на правовата държава в България, например третирането на собствениците на апартаменти в „Сънсет ризорт“ в Поморие; приветства създаването на нова единна агенция за противодействие на корупцията в България; призовава

¹ <https://www.gallup-international.bg/43810/public-opinion-political-situation/>

българските органи да гарантират, че агенцията е в състояние да управлява ефективно целия си широк кръг отговорности, включително предотвратяването, разследването и отнемането на незаконно придобито имущество;

8. изразява дълбока загриженост от сериозното влошаване на свободата на медиите в България през последното десетилетие; призовава българските органи да насърчават благоприятна среда за свободата на изразяване на мнение, по-специално като увеличават прозрачността на собствеността върху медиите и предотвратяват прекомерната концентрация на собственост върху медиите и разпространителските мрежи, включително чрез правилно прилагане на съществуващата законодателна рамка, както и чрез отмяна на наказателноправните разпоредби срещу клеветата; подчертава, че е необходимо да се повишат независимостта и ефективността на състава и мандата на Съвета за електронни медии; изразява загриженост относно съобщенията за продължаващата практика на оказване на влияние върху медиите чрез преференциално отпускане на средства на Съюза за приятелски настроени към правителството медии;
9. отбелязва, че защитата на журналистите е от жизненоважен интерес за обществото; призовава българските органи да гарантират защитата на журналистите по всяко време и по този начин да защитават тяхната независимост; решително осъжда случаите, в които критични към правителството журналисти са станали обект на клеветнически кампании, и призовава българските органи да възпрепятстват тези недемократични практики; изразява съжаление относно случаите на насилие срещу репортери и унищожаване на техническото им оборудване; настоятелно призовава българските органи да започнат всеобхватно разследване на всички случаи на насилие срещу журналисти, отразяващи протестите; призовава българските органи да гарантират, че полицейските служители и другите длъжностни лица зачитат свободата на печата и позволяват на журналистите и работещите в медиите да отразяват по безопасен начин демонстрациите; подчертава, че насилието от страна на държавни служители противоречи на задължението на държавите членки да зачитат свободата на печата и да защитават безопасността на журналистите¹;
10. призовава българските органи да разгледат изцяло и изчерпателно всички сигнали, подадени чрез платформата на Съвета на Европа за насърчаване на защитата на журналистиката и безопасността на журналистите, и да се придържат изцяло към препоръките на комисаря на Съвета на Европа по правата на човека, за да се гарантира безопасна среда за журналистите в България;
11. изразява недвусмислената си подкрепа за българския народ в неговите легитимни искания и стремежи за справедливост, прозрачност, отчетност и демокрация; изразява твърдо убеждение, че мирните демонстрации са основно право във всяка демократична държава, и подкрепя правото на хората да протестират мирно; осъжда всяка форма на насилие срещу мирни демонстрации; подчертава, че свободата на изразяване на мнение и свободата на информацията трябва да се зачитат по всяко време; подчертава, че е неприемливо използването на насилие и

¹ Комисар на Съвета на Европа по правата на човека, изявление, озаглавено „България трябва да разследва полицейското насилие срещу журналисти“, Страсбург, 3 септември 2020 г.

непропорционална сила; изразява особена тревога във връзка с твърденията за използване на сила срещу жени и деца, включително деца с увреждания; изразява загриженост във връзка с незаконните и прекомерни одити на частни предприятия, които публично са изразили своята подкрепа за протестите; осъжда насилствената и непропорционална намеса на полицията по време на протестите през юли, август и септември 2020 г.; призовава българските органи да гарантират пълно, прозрачно, безпристрастно и ефективно разследване на действията на полицията;

12. осъжда нехуманните условия в българските затвори, констатирани от Европейския съд по правата на човека, включително наличието на пренаселеност, лоши санитарни и материални условия, ограничени възможности за дейности извън килиите, недостатъчно добри медицински грижи и продължително прилагане на ограничителни режими в местата за лишаване от свобода¹;
13. изразява дълбока загриженост от факта, че след повече от 45 съдебни решения срещу България, произнесени от Европейския съд по правата на човека, българските органи не са спазвали задължението си за провеждане на ефективни разследвания; счита, че тези повтарящи се недостатъци разкриват наличието на системен проблем²; подчертава, че според годишния доклад на Съвета на Европа за 2019 г. относно надзора върху изпълнението на решения на Европейския съд по правата на човека има 79 основополагащи съдебни решения срещу България, които не са изпълнени;
14. изразява загриженост, че въпреки съществуването на няколко директиви на ЕС за процесуалните права на заподозрените и обвиняемите, посочени в пътната карта от 2009 г., в България процесуалните права не се зачитат в достатъчна степен; счита, че това оказва дълбоко въздействие върху основните права³;
15. осъжда всички случаи на слово на омразата, дискриминация и враждебност срещу хора от ромски произход, жени, ЛГБТИ лица и лица, принадлежащи към други малцинствени групи – въпрос, който продължава да буди сериозна загриженост; призовава органите да реагират енергично при случаи на слово на омразата, включително от страна на високопоставени политици, да засилят правната защита срещу дискриминацията и престъпленията от омраза и ефективно да разследват и подлагат на наказателно преследване тези престъпления; приветства съдебната забрана на ежегодния неонацистки „Луков марш“ и започването на разследване на организацията, стояща в основата му – „БНС“; призовава българското правителство да засили сътрудничеството с международните и местните

¹ Вж. решенията от 27 януари 2015 г., *Нешков и други с/у България* (жалби № 36925/10, 21487/12, 72893/12, 73196/12, 77718/12 и 9717/13); от 12 май 2017 г., *Симеонови с/у България* (жалба № 21980/04); от 21 януари 2016 г., *Борис Костадинов с/у България* (жалба № 61701/11); от 29 юни 2017 г., *Димчо Димов с/у България* (№ 2) (жалба № 77248/12); от 17 ноември 2015 г., *Димитров и Ридов с/у България* (жалба № 34846/08) и от 5 октомври 2017 г., *Кормев с/у България* (жалба № 39014/12).

² Вж. решение на Европейския съд по правата на човека от 3 март 2015 г., *S.Z. с/у България* (жалба № 29263/12).

³ Вж. най-новите доклади от редовните посещения на Европейския комитет против изтезанията и нечовешкото или унижително отнасяне или наказание.

наблюдатели на правата на човека и да предприеме всички необходими мерки за ефективна защита на правата на малцинствата, по-специално правата на свобода на изразяване на мнение и свобода на сдружаване, включително чрез изпълнение на съответните решения на Европейския съд по правата на човека¹; призовава българските органи и длъжностни лица да осъждат категорично всички актове на насилие и слово на омразата срещу малцинства;

16. изразява съжаление за атмосферата на враждебност срещу хората от ромски произход в някои населени общности, особено срещу онези, които е трябвало да напуснат домовете си след протестни събирания, насочени срещу техните общности, в няколко селища; изразява съжаление във връзка с тормоза и насилственото прогонване от домовете на роми в района на Войводиново; призовава органите спешно да вземат мерки за положението на засегнатите лица; счита, че следва да се продължи с решителните мерки за подобряване на общото положение с жилищното настаняване на хората от ромски произход; счита, че е необходимо да се премахне напълно образователната сегрегация на децата от ромски произход; призовава органите да прекратят словото на омраза и расовата дискриминация срещу хора от ромското малцинство в отговор на COVID-19 и да спрат полицейските операции, насочени срещу ромски квартали по време на пандемията;
17. отбелязва решението на Конституционния съд от 27 юли 2018 г. относно несъответствието на Истанбулската конвенция с Конституцията на България; изразява съжаление, че това решение възпрепятства България да ратифицира Конвенцията; изразява дълбока загриженост, че продължава публично да се говори по отрицателен и изопачаващ начин за Конвенцията под влияние на широко разпространената кампания за дезинформация и оклеветяване, която последва негативното отразяване на темата от различни медии, за които се твърди, че имат връзки с правителствени и опозиционни партии; това е още по-обезпокоително поради участието на политици и политически партии, представени в българския парламент; изразява загриженост, че продължаващото отрицателно отношение към Конвенцията допълнително допринася за стигматизирането на уязвимите групи, изложени на риск от основано на пола насилие, чието положение е особено утежнено от COVID-19 и ограничителните мерки в цяла Европа, включително в България, и допълнително одързостява извършителите на престъпления, основани на пола, и им дава усещане за безнаказаност; изразява съжаление, че неотдавнашните промени в Наказателния кодекс, които въведоха по-строги наказания за насилието, основано на пола, се оказаха недостатъчни, за да се справят със сложността на проблема и преди всичко да го предотвратяват; поради това призовава българските органи да засилят превенцията и борбата срещу домашното насилие, да направят необходимото, за да се даде възможност за ратифициране на Конвенцията от Истанбул, и да въведат колкото е възможно повече елементи от Конвенцията, които съответстват на конституционния ред в България, като същевременно

¹ Решения от 19 януари 2006 г., *Обединена македонска организация Илинден и други с/у България* (жалба № 59491/00); 18 октомври 2011 г., *Обединена македонска организация Илинден и други с/у България* (№ 2) (жалба № 34960/04); 11 януари 2018 г., *Обединена македонска организация Илинден и други с/у България* (№ 3) (жалба № 29496/16) и от 11 януари 2018 г., *Йордан Иванов и други с/у България* (жалба № 70502/13).

търсят по-широко решение за останалите елементи, както и да увеличат броя на защитените домове и другите социални услуги, необходими за подкрепа на жертвите на домашно насилие;

18. счита, че е необходимо да се премахне дискриминацията срещу лица, основана на тяхната сексуална ориентация или полова идентичност, както в законодателството, така и в практиката във всички области; призовава българските органи да изменят Закона за защита от дискриминация, за да включат изрично половата идентичност като основание за дискриминация; призовава българските органи да изменят действащия Наказателен кодекс, за да включат в обхвата му престъпленията от омраза и словото на омразата въз основа на сексуална ориентация, полова идентичност, изразяване на полова принадлежност и полови белези; призовава българските органи да приложат съответната съдебна практика на Съда на ЕС и на Европейския съд по правата на човека и в този контекст да обърнат внимание на положението на съпрузите и родителите от един и същи пол, за да се гарантира упражняването на правото на недискриминация от правна и фактическа гледна точка и да се създаде подходяща правна рамка, даваща еднакви права на всички двойки;
19. изразява загриженост, че лица, които може да се нуждаят от международна закрила, са били възпрепятствани да влязат на територията на България или експулсирани, понякога с употреба на сила, без възможност да кандидатстват за убежище и без индивидуализирана преценка¹; изразява особена загриженост от обезпокоителното депортиране на членове на турската опозиция в нарушение на международните договори и въпреки валидните съдебни решения, постановени от компетентни български съдилища²; призовава българските органи да гарантират пълно съответствие на законодателството и практиката в областта на убежището с достиженията на правото на ЕС в областта на убежището и Хартата на основните права; призовава Комисията да третира като приоритет производството за установяване на нарушение срещу България;
20. изразява дълбока загриженост от предложените изменения на Закона за юридическите лица с нестопанска цел; тези изменения биха създали силно враждебна среда за организациите на гражданското общество със статут на общественополезни организации, които получават чуждестранно финансиране, и има риск да влязат в противоречие с принципа на свобода на сдружаване и правото на неприкосновеност на личния живот³; настоятелно призовава българските органи да разгледат задълбочено установената съдебна практика на Съда на Европейския съюз в това отношение;
21. отбелязва, че България е постигнала известен напредък по МСП; призовава

¹ Комитет на ООН по правата на човека, Заключителни наблюдения по четвъртия периодичен доклад на България, 15 ноември 2018 г., параграфи 29 и 30.

² Европейски съд по правата на човека, висяща жалба, *Абдула Буюк с/у България* (жалба № 23843/17); Държавен департамент на САЩ, Бюро за демокрация, права на човека и труд, Доклад за правата на човека в България за 2016 г., стр. 16.

³ Съвет на Европа, изявление на председателя на Конференцията на международните неправителствени организации, „Предложените изменения на Закона за юридическите лица с нестопанска цел в България пораждат безпокойство“, 9 юли 2020 г.

българското правителство да си сътрудничи с Комисията в съответствие с принципа на лоялно сътрудничество, посочен в ДЕС, за да продължи изпълнението на своите ангажменти; призовава българските органи да се въздържат от провеждане на всякакви едностранни реформи, които биха изложили на риск зачитането на принципите на правовата държава, по-специално независимостта на съдебната власт и разделението на властите; отбелязва, че Комисията е посочила, че все още няма да отмени МСП за България; призовава Комисията да продължи да наблюдава реформата на съдебната система и борбата с корупцията в България в рамките на МСП, докато не се въведе напълно функциониращ механизъм за наблюдение на зачитането на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, приложим еднакво за всички държави членки; освен това призовава Комисията да използва и други налични инструменти, когато е целесъобразно, включително производства за установяване на нарушение, уредбата за укрепване на принципите на правовата държава и бюджетни инструменти, когато такива бъдат налични;

22. приветства публикуването на първия годишен доклад относно принципите на правовата държава в ЕС, обхващащ всички държави членки; отбелязва основанията за загриженост, установени от Комисията в редица области относно България; призовава българските органи да действат бързо, за да се преодолеят тези основания за загриженост;
23. подчертава необходимостта българското правителство в сътрудничество с Комисията да гарантира по-строг контрол върху начина, по който се изразходват средствата на Съюза, и незабавно да реагира във връзка с опасенията, че пари на данъкоплатците се използват за обогатяване на кръгове, свързани с управляващата партия;
24. приветства присъединяването на България към Европейската прокуратура и изразява увереност, че участието ѝ в Европейската прокуратура само по себе си ще представлява по-строг контрол върху правилното използване на средствата на ЕС в тази връзка;
25. отново изразява своята позиция относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на бюджета на Съюза в случаите на широко разпространено незачитане на принципите на правовата държава в държавите членки¹, включително необходимостта от защита на правата на бенефициерите, и призовава Съвета да започне междуинституционални преговори възможно най-скоро;
26. призовава българските органи да разследват разкритията, съдържащи се в досиетата на Мрежата на САЩ за борба с финансовите престъпления (FinCEN), съгласно които три български банки са участвали в обработването на плащания, за които е установена висока степен на риск от изпиране на пари и връзка с финансиране на организираната престъпност и тероризма; застъпва становището, че България трябва да предприеме решителни действия за подобряване на надзора на банковия сектор и да засили мерките за борба с изпирането на пари, включително чрез укрепване на институциите, разследващи тези проблеми; подчертава, че досиетата на FinCEN разкриха слабостите на световната система и

¹ Приети текстове, P8_TA(2019)0349.

нейната уязвимост от злоупотреба от страна на престъпници и корумпирани лица и изтъкнаха неотложната необходимост от подобряване на банковия надзор в целия свят и от приемане на по-добри механизми за третиране на презграничните трансакции; призовава Комисията и държавите членки да ускорят работата в тази област, включително чрез създаването на европейски надзорен орган, за което Парламентът вече е отправял призови;

27. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Комисията, на Съвета, на правителствата и парламентите на държавите членки, на Съвета на Европа, на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и на Организацията на обединените нации.